

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมป้องกันของเกษตรกรในการใช้สารกำจัดศัตรูพืชใน
ชุมชนบนพื้นที่สูง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายทวีศิลป์ รัชชานะ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ มนต์ ยอดคำ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภณ อรุณรัตน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อุเทน ปัญโญ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช และเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพื้นที่สูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยง เผ่ามูเซอ และเผ่าม้ง บนพื้นที่สูงอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในเรื่องความรู้ ความเชื่อด้านสุขภาพ และการมีพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ระหว่างเกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยง เผ่ามูเซอ และเผ่าม้ง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova of Variance) ถ้ามีความแตกต่างทดสอบด้วย LSD (Least Significant Difference) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

- 1.1 เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงมีพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.2 เกษตรกรเผ่ามูเซอมีพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.3 เกษตรกรเผ่าม้งมีพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับปานกลาง - สูง

2. ความเชื่อด้านสุขภาพ

- 2.1 เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงมีความเชื่อด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง - สูง
- 2.2 เกษตรกรเผ่ามูเซอมีความเชื่อด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2.3 เกษตรกรเผ่าม้งมีความเชื่อด้านสุขภาพอยู่ในระดับสูง

3. ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

- 3.1 เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับสูง
- 3.2 เกษตรกรเผ่ามูเซอมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับสูง
- 3.3 เกษตรกรเผ่าม้งมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับสูง

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ความเชื่อด้านสุขภาพ และความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

- 4.1 เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยง เกษตรกรเผ่ามูเซอ และเกษตรกรเผ่าม้ง มีพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบว่าเกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงกับเกษตรกรเผ่าม้ง และเกษตรกรเผ่ามูเซอกับเกษตรกรเผ่าม้ง มีพฤติกรรมป้องกันจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.2 เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยง เกษตรกรเผ่ามูเซอ และเกษตรกรเผ่าม้ง มีความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบว่าเกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงกับเกษตรกรเผ่ามูเซอ เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงกับเกษตรกรเผ่าม้ง และเกษตรกรเผ่ามูเซอกับเกษตรกรเผ่าม้ง มีความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.3 เกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยง เกษตรกรเผ่ามูเซอ และเกษตรกรเผ่าม้ง มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบว่าเกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงกับเกษตรกรเผ่ามูเซอ และเกษตรกรเผ่ากะเหรี่ยงกับเกษตรกรเผ่าม้ง มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Thesis Title	Preventive Behaviors in Using Pesticide Among Farmers in Omkoi Highland Communities	
Author	Mr. Taweessin Chaichana	
M.Ed.	Health Promotion	
Examining Committee	Assoc. Prof. Manus Yodcome	Chairman
	Assist. Prof. Sapon Arumrutana	Member
	Assoc. Prof. Uthen Panyo	Member

Abstract

The purposes of this research were to study about pesticide chemical preventive behaviors, health belief and knowledge among farmers in Omkoi Highland Communities, and relationship among and pesticide chemicals preventive behaviors, health belief and knowledge to the factor namely : Karen; Mouser and Mong farmers. A sample of 390 farmers were drawn using the cluster random sampling technique from Karen, Mouser and Mong farmers. Data were collected by individual interviews. The data were analyzed by Percentage, Standard Deviation, Arithmetic means, One way Anova of Variance and Least Significant Difference test.

The finding of the research were as follows:

1. Pesticide chemicals preventive behaviors.
  - 1.1 The Karen farmers having a middle level score
  - 1.2 The Mouser farmers having a middle level score
  - 1.3 The Mong farmers having a middle - high level score

2. Health belief

- 2.1 The Karen farmers having a middle - high level score
- 2.2 The Mouser farmers having a middle level score
- 2.3 The Mong farmers having a high level score

3. Knowledge of using pesticide

- 3.1 The Karen farmers having a high level score
- 3.2 The Mouser farmers having a high level score
- 3.3 The Mong farmers having a high level score

4. Relationship among pesticide chemicals preventive behaviors, health belief and knowledge of using pesticide among Karen, Mouser and Mong farmers.

4.1 There were significantly differences in pesticide chemicals preventive behaviors of Highland farmers among Karen, Mouser and Mong at the level of .001
It was found significantly different in pesticide chemicals preventive behaviors to Karen farmers with Mong farmers and Mouser farmers with Mong farmers at the level of .001

4.2 There were significantly differences in health belief of the Highland farmers among Karen, Mouser and Mong at the level of .001. It was found significantly different in health belief to Karen farmers with Mouser farmers, Karen farmers with Mong farmers and Mouser farmers with Mong farmers at the level of .001

4.3 There were significantly differences in knowledge of using pesticide of the Highland farmers among Karen, Mouser and Mong at the level of .001. It was found significantly different in knowledge of using pesticide to Karen farmers with Mouser farmers and Karen farmers with Mong farmers at the level of .001.